

HUOMAUTUS

24.02.2009

Oikeusministeriö
oikeusministerio@om.fi

Asia Ehdotus vesilainsäädännön uudistamiseksi (Hallituksen esitys Eduskunnalle vesilainsäädännön uudistamiseksi)

Huomautus Suomen Vesiensuojeluyhdistysten Liitto ry. (jäljempänä Liitto) toteaa yleisesti vesilainsäädännön uudistamisen tavoitteiden olevan hyviä. Vesiympäristön käyttö on eri intressien yhteensovittamista. Vesilainsäädännön tulee siten reagoida muuttuviin arvoihin huomioiden intressien merkittävyyden muutokset. Esitetyn uudistuksen tavoitteet ovat perusteltavissa sekä yhteiskunnassa että osittain myös muussa lainsäädännössä tapahtuneilla muutoksilla ja tarpeilla.

Huomioiden ympäristömme ja vesistöjemme luontaisten olosuhteiden vaihtelun, on perusteltua, että vesilaissa on säilytetty tapauskohtainen harkinta, mutta on kuitenkin pyritty huomioimaan mm. vesipolitiikan puitedirektiivin ohjaava vaikutus yleisissä säädöksissä. Harkintamahdollisuus aiheuttaa kuitenkin haastetta lain soveltamisessa, mihin palataan jäljempänä.

Esityksessä vesistöjen kunnostushankkeiden toteuttaminen helpottuu (mm. vedenkorkeuden nostaminen, 6 luku), mikäli hankkeiden luvan myöntämisen yleiset edellytykset ovat riittävät. Kunnostushankkeiden toteuttamiseen on edelleen tarpeita ja lupaprosessin etenemiseksi on perusteltua ottaa käyttöön esitetyn kaltainen suostumusmenettely.

Esityksessä on selkeytetty ja laajennettu pienien ruoppaus- ja ojitushankkeiden ilmoitusmenettelyä (2 luku 14 §, 5 luku 6 §). On toivottavaa, että menettelyä kuitenkin täsmennetään asetuksessa, siten että varmistetaan menettelyn edistävän ilmoitettavien asioiden käsittelyä eikä palvelisi pelkästään asioiden kirjaamisena. Lisäksi asetuksessa tulisi määritellä *vähäinen ojitus*.

Hakemusmenettelyssä sovelletaan yleisesti hallintolakia sekä luvun 11 säännöksiä, mikä on selkeä ja johdonmukainen menettelytapa. Kuulutusmenettely lisää ilmeisemmin käsittelyiden tehokkuutta pienissä hankkeissa. Sen sijaan mm. lupavirastoissa tapahtuvat muutokset saattavat aiheuttaa tarvetta erityisiin selvityksiin sekä suuremmissa hankkeissa myös katselmuksiin. Siten hankkeiden käsittelyajat pitkittyisivät ja käsittely- sekä arviointikustannukset lisääntyisivät.

Vedenottamoiden suoja-aluejärjestelmän käyttöä ehdotetaan laajennettavaksi, mihin perusteena on esitetty nykyisen lainsäädännön puutteita. Suoja-alueiden perustamisen kriteerejä olisi täsmennettävä asetuksessa huomioiden nykyisin laajentuva, vesienhoitolakiin perustuva suojelusuunnitelmamenettely. Siten tämä kohta ei esitetystä muodosta huomioi nykyisin käytännön pohjavesien suojelussa käytössä olevaa ja edelleen laajentuvaa toimintatapaa.

Liitto muistuttaa, että muussa lainsäädännössä on tapahtumassa muutoksia (pohjavesidirektiivin toimeenpanoksi, kalastuslaki, vesihuoltolaki), joita ei ole mainittu perusteluosuudessa. Ovatko nämä huomioitu vesilainsäädännön uudistuksessa ja erityisesti onko muiden lakien osalta huomioitu vesilainsäädännön mahdollisia muutoksia ?

Liitto toteaa, että esityksen yleistyksen ovat perusteltuja, koska vesilaki on laaja yleislaki. Yleistys edellyttää soveltamista, mikä saattaa kuitenkin lisätä sattumanvaraisuutta lupapäätöksissä. Lupapäätösten on jo nykyisinkin todettu vaihtelevan lupavirastojen välillä samankaltaisissa hankkeissa. Soveltamisen lisääntyminen vaatii lupaviranomaisilta yhä enemmän myös muiden kuin lainsäädännöllisten perusteluiden huomioimista. Näitä ovat hankkeiden kokonaisvaikutusten arviointi ja kompensointi huomioiden vesistön ominaispiirteet, teknis-taloudelliset arviot, sosiaaliset vaikutukset jne. Vesilain uudistamisen yhteydessä olisi siten huomioitava yhä laajentuva vesienkäytön integraatio ja käytöstä aiheutuvien vaikutusten hallinta.

Suomen Vesien Suojeluyhdistysten Liitto korostaa, että vesi on globaali hyödyke, joka on jatkuvassa hydrologisessa kiertämisessä. Siten on tärkeää, että vettä käytetään kestävästi käytön periaatteiden mukaisesti. Vesi on sekä biologisen toiminnan keskeinen elementti että myös yhteiskuntamme toiminnoissa välttämätön hyödyke.

Vesivaroihin ja vesistöihin liittyy paljon erilaisia käyttöpaineita. Vesilainsäädännöllä on keskeinen merkitys vesivaroihin kohdistuvien toimintojen hallinnollisena ohjauksena. Veden erityisestä merkityksestä johtuen vesivarojen käytön tulee olla laajasti hyväksyttyä. Siten myös vesilainsäädännön uudistuksen merkitys korostuu. Vesilakiuudistuksen linja on muuttunut yhä enemmän veden hyväksi tehtäväksi työksi, mikä on nykyarvostuksella perusteltavissa. Lakiuudistus ei kuitenkaan yksin riittävästi huomioi vesienkäytön ja suojelun laajuutta, mitä on toivottavasti mahdollista täydentää asetuksella.

Kuopiossa 24.02.2009 Suomen Vesien Suojeluyhdistysten Liitto ry:n puolesta

Jukka Koski-Vähälä

Toiminnanjohtaja, MMT

GSM: 0500-848171, E-mail: jukka.koski-vahala@skvvsy.fi